

SLOVENE

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — V sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petlivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvenišli nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Kako je nastala dolenska železnica?

II.

Kedaj se je začelo daniti?

Poznam svoje kaline pri „Slov. Nar.“ skozinskozi in zato sem uverjen, da bodo proti tej moji razpravi takoj zagnali glasan hrup in vrišč, češ, glejte ga, dvornega svetnika, kako le o sebi govori ter le svojo osebo hvali in povzdiguje! Ali proti sličnemu očitju moram naglašati, da so me sami pritirali do takega nastopa, kajti odrekši mi sleherno zaslugo pri onem velikem delu so me kar primorali, v svojo obrambo bolj na drobne pojasniti korake, storjene z moje strani v doseg tako iskreno zaželjenega cilja.

In gola istina je, ko sem bil l. 1883. izvoljen deželni poslanec dolenskih mest in trgov, spavalo je vprašanje dolenske železnice najmirnejše spanje. Svojim volivcem sem bil kot kandidat obljubil, ne „pridobiti“ železnice, — tako pameten in previden sem bil vže pred 20 leti — temveč pošteno prizadevati si, da je dobimo. Prvi korak smo storili julija meseca l. 1883, ko je deputacija z Dolenskega izročila cesarju v starem deželnem dvorcu prošnjo za železnično zgradbo. Jaz sem bil sestavljal besedilo ter govoril imenom deputacije, v kateri je bila Dolenska zastopana po gg. Vertačiču (Novo Mesto), Proseniku (Metlika), Susteršiču (Crnomelj) in Stepica (Višnja Gora.)

Toda železnice se ne zidajo niti s peticijami in prošnjami, niti z govori in članki! Pač jih je treba v to svrhu, da se vzbudi zanimanje za dotični projekt, oziroma da to zanimanje popolnoma ne ugasne, ali zelo se vara, kdor misli, da je storil že Bog zna kaj, ako je kdaj kak govornik zinil o taki železnici.

Prvi pogoj marveč za sleherno resno delovanje za vse one proge, kojih ne zida država radi odvažnih državnih koristi a priori kot državne železnice, je sestava osnovnega odbora in naprava generalnega načrta. Vsled tega je bilo povsem primerno, da se je maja l. 1884. ustanovil železnični odbor iz zastopnikov raznih avtonomnih oblastev, korporacij in znamenitejših posestnikov ter da je deželni zbor kranjski v seji z dne 10. oktobra 1884. volil prispevek 5000 gld. za pripravljevalna dela. Dotični predlog sem bil podpiral z govorom v deželni zbornici. Zasnova se je potem konsorcij ter dobil od vlade takozvano predkoncesijo l. 1885, le žal, da aparat ni funkcioniral pravilno ter se dejansko, kakor pojasnim kasneje, izkazal neporabnim.

L. 1885. bil sem po ljuti volilni borbi izbran državnim poslancem v skupini dolenskih mest in trgov. Sedaj se mi je tedaj nudila ugodna prilika, na širšem polju zastopati projekt dolenske železnice. Stavil sem dne 7. aprila 1886. v državni zbornici pri razpravi državnega proračuna predlog, s kojim se je vlada pozvala, kar najhitreje državnemu zboru izročiti načrt zakona o zgradbi dolenske železnice. Utemeljeval sem ga v pohvalno sprejetem govoru. — Veliko važnejši pa je bil samostojni predlog, ki sem ga stavil v kranjskem deželnem zboru dne 28. decembra 1886.

Predlog moj, kojega sem zagovarjal ob-

širno na podlagi obilnega statističnega in legistativnega gradiva, se je glasil doslovno:

„Deželni odboru se naroča preiskati, s katero vsoto je deželi udeležiti se pri dobavi kapitala dolenskih železnic in v koliko utegneje v to svrhu pripomagati drugi interesenti ter o deželni podpori natančen nasvet staviti v prihodnjem deželnozbornem zasedanju.“

Ta predlog se je odstopil po mojem formalnem nasvetu finančnemu odseku ter se je rešil v zbornici dne 22. jan. 1887. Le škoda, da je prišel nekako pohabljen iz odseka. Tam so mu namreč pritaknili dostavek „sporazumno s konsorcijem za dolenske lokalne železnice“. Ker pa je bil ta konsorcij v svoji tedanji sestavi težak, okoren in zanikern sta naposled deželni odbor, kojemu pač vže več desetletij niti najzagrizenejši nasprotnik ne more očitati pretiranega fanatizma za energično delo, in ljubljanski konsorcij v najlepšem sporazumu predelgo — dre-mala in počivala!

L. 1888. oglašil sem se dvakrat o dolenski železnici, v državnem zboru dne 19. aprila v deželnem zboru dne 19. oktobra. V prvem govoru, z burno pohvalo sprejetem od državnoborske desnice sem kot generalni govornik v državnem proračunu v kratkih jednatih stavkih omenjal nepopisno tedanjo zanemarjenost dolenske strani glede občil ter od vlade zahteval, da se nemudoma loti rešitve dolenskega železničnega projekta. V deželni zbornici pa sem o priliki, ko se je razpravljalo predlog finančnega odseka, naj dežela v smislu svojega gori omenjenega samostojnega predloga, ozir. deželnozbornskega sklepa z dne 22. jan. 1887. prispeva k stavbinski glavnici dolenske železnice vsoto 500.000 gld. v glavninskih delnicah, s premišljenim namenom reagiral v improvizovanem govoru na izpeljavo barona Schwega ter njegove argumente izkoriščal v prid dolenskem podjetju.

L. 1889. sem potem še enkrat v državnem zboru si izprosil besedo ter sem v svojem govoru z dne 10. aprila pri razpravi proračunskega naslova „Eisenbahnbau“ vlado pozval, naj kar najhitreje ugotovi sprejetim resolucijam o dolenski železnični zgradbi.

Toda moje delovanje za našo železnico ni bilo omejeno na javne nastope, na govore v plenarnih sejah dunajskega parlamenta in deželnega zastopa ter izpeljave v odsekih obeh korporacij, temveč služil sem domači stvari morda najbolj z neprestanim zasebnim obdelavanjem merodajnih državnih potom osebnega občevarja. Kar nič me ni sram, celo ponosen sem na to, da sem neumorno in — naravnost rečem — včasih celo drzno in nadležno tiščal in drezal tolike časa, dokler se niso otvorila tako dolgo zaprta vrata. Neizogibna potreba opravičuje jednako postopanje. Saj sem se le prekmalu uveril, kako napačna mnenja so v visokih krogih bila razširjena o gospodarskih pogojih dolenske strani!

Značilno je, da mi je pri neki priliki tedanji trgovinski minister marquis Baccuquem na moje prigovarjanje, naj se vlada vendarle ohrabri ter naj zbornici izroči predlog o dolenski železnici, dobrohotno odgovoril: „Ali za Boga, kaj pa čete izvažati po tej prog? Saj pri vas itak ni dobiti nič drugega, nego golo kamenje!“

Očividno si je ekselencia predstavljala zeleno Dolensko kot kamenito puščavo!

Ali enake opazke me niso prestrašile niti odvrčale od mojega cilja. Zelo v pri-log mi je hodilo ono intimno osebno občevarje, katero je pod Taaffejevo vlado se izcimilo med njegovimi ministri in poslanci z desnico. Take n pr. smo imeli med parlamentnim zborovanjem vsak terek „parlamentni obed“ v hotelu „Continental“, ali v hotelu „Erzherzog Karl“, ali pri Sacherju, kjer so se v domači zabavi družili ministri in desničarji iz gosposke in poslanske zbornice.

Nekega lepega dne morala sva minister Baccuquem in jaz po takem dinju iz „Continental“ v drugem dunajskem okraju nazaj v parlament, vsak v svoj odsek. Minister hotel je iti peški ter skupaj sva jo mahala preko dunavskega kanala do parlamentne palače. V živahnem razgovoru pri korakala sva do velike rampe, sedaj sva bila na razpotju. Le se je ekselencia začela poslavljati, kar se spomnim, da danes še nobene nisem zinil o železnici. Resolutno pričem tedaj: „Se besedico mi dovolite, prevzvišenost, o važnem predmetu.“ „Ževem, — se mi nasmehne minister — sedaj pride na vrsto dolenska železnica!“ In srčno smejala sva se oba, ko sva šla narazen.

A tudi v tem slučaju izkazala se je stara istina, da vztrajnost zmaga in prodero. Malo sem doživel v svojem življenju tako radostnih trenutkov, kakor je bil oni, ko sem 6. julija l. 1889, vrnivši se iz gostoljubne hiše ribniškega prijatelja Višnikarja na Dunaj, našel na svoji pisalni mizi karto tedanjega dvornega svetnika, sedanjega vodje železničnega ministrstva, katera se je glasila doslovno: „Ludwig Wrba, kk. Ministerialrat im kk. Handelsministerium beehrt sich Euer Hochwohlgeboren zu einer Unterredung in Angelegenheit der Unterkrainer Bahn zu bitten.“ „Zmaga je naša!“ — vzkliknil sem — kajti jasno je bilo kakor beli dan, da referent v ministstvu more poslanca vabiti na take razgovore le po izrecnem naročilu svojega šefa.

Mnogo imam zgodovinskega gradiva v svoji miznici izza onih 22 let, katere že tlačanim domovini in narodu v nevhvalni politični tlaki, toda pred nobenim spisom nimam več pijetete nego pred to skromno vizitko!

V tretjem članku govoriti hočem o prevažnem razgovoru z min. svetnikom Wrbo, o kojem smelo trdim, da se je takrat rodila dolenska železnica.

Na Kamnu okt. 1905.

Fr. Suklje.

Rusija pred revolucijo.

(Poročila iz Rusije.)

Prometni minister Hilkov je nasvetoval carju, naj zburije ministrski svet. Car je pritrdil, a izjavil, naj namesto njega predseduje Witte. — Hohenzollernski princ Friderik Leopold je odpotoval s posebnim vlakom, ki so ga spremljali vojaki, iz Varšave v Berlin.

Vlakine vozijo celo ne na progi Peterburg-Petrovdvor. Pravosodni minister se je moral peljati v kočiji k carju. Peterburško prebivalstvo se preskrbuje z živili, ker vsled stavke železničarjev ne bodo dovažali živil.

Za one rodbine, ki stanujejo v peterburški okolici, a imajo moške službe v Pe-

terburgu, je položaj zelo težaven, ker ne vozijo vlaki in tudi otroci ne morejo v šolo. Razburjenje v Peterburgu je velikansko. Vedno se vrše veliki shodi, osobito na vseučilišču.

Veditelji pravijo, da je zdaj primeren trenutek za splošno stavko na Ruskem in trdijo, da v kratkem izbruhne revolucija.

V Moskvi so zelo poskočile cene živilom. Jajc in zelenjave ni mogoče več dobiti. Pol kg. govejega mesa stane 80 kopejk, kar je za Moskvu nečuveno visoka cena. Prodajalnice za mleko so zaprli. Steklenica mleka stane 60 kopejk.

Dne 25. t. m. je bil ustavljen promet na južno-vzhodnih progah v vološki guberniji.

Peterburški poštni uradi so izjavili, da jim je nemogoče prejemati pisma za Finsko. Včeraj so napovedali splošno stavko na južno zahodnih progah. Iz Odese vozijo vlaki le do Kijeva.

Peterburški dopisnik „Köln. Ztg.“ poroča, da se razvijajo na Ruskem dogodki tako hitro, da ni preveč rečeno, če se trdi, da je na Ruskem že zdaj revolucija. Ne gre se več za gospodarsko gibanje, marveč merodajni so le politični razlogi. Spretni voditelji vzbujajo strasti ljudstva in vlada je mirno pustila razvoj stvari tako, da je zdaj komaj mogoče zopet uvesti redne razmere. Tudi poročevalec „Daily Telegr.“ piše, da je že izbruhnila revolucija na Ruskem in da lahko vsak trenutek izbruhne meščanska vojska.

Londoni listi so priobčili včeraj dolge članke o obupnem položaju v Rusiji. „Times“ piše, da se je polastila panika peterburškega prebivalstva, ker gospodujejo poulične množice.

Liberalni listi so sklenili bojkotirati cenzuro in klubovati vladi. Na južnem Ruskem je že baje izbruhnila revolucija. Delavci so zgradili barikade, ki so jih obdali z žicami mrežami. Kakor trdi „Times“, se je izpremenila stavka v revolucijo, ki je bila skrbno pripravljena. Vlada je brez vse moči.

Odgovor Witteja na odposlanec stavkujočih dokazuje, da ni razumel položaja. Ob ljube nič več ne koristijo. Ponavljajo se dogodki pred francosko revolucijo in Witte ne bo zadržal nesreče. Do zdaj stavkajo železničarji že na šestnajstih glavnih progah. Moskva je popolnoma izključena od prometa. Bati se je lakote. Stavkujočim železničarjem v Moskvi se je pridružilo 20.000 delavcev.

V Peterburgu so razširjene govorice, da namerava car pobegniti v inozemstvo. Nekateri trde, da se preseli car v Kodanj, drugi pa, da v Darmstadt. Govori se, da dobi Witte za čas, ko bo odsoten car, neomejena pooblastila. Razširjene so tudi govorice, da je odpotoval car že na svoji ladji in da je podpisal oklic, ki dovoljuje obširno ustavo. Od 25. t. m. opoldne so zaprti vsi peterburški kolodvori, ki jih straži vojaštvo. Daljni vlaki so dopoldne še odhajali, a so obstali 4 km pred mestom in potniki so bili prisiljeni iti peš v mesto. Stavkujoči železničarji so se pedalj nato v Gačino, kjer so ustavili vlake. Vlada je zamudila, da bi bila to preprečila. Železničarji so mirni, a množe se roparski napadi na peterburških trgih. Stavka se širi hitro. V Petrov dvorec je mogoče priti le v kočijah. Revolucionarji agitirajo po tiskarnah in izkušajo odstraniti lastnike tiskarn, da bi izdajali sami časopise, ki bi jih ne predložili cenzuri. V Peterburgu so pričeli včeraj zjutraj stavkati tudi trgovski uslužbenci. Trgovine zapirajo. V Vasilje-

vem Ostrovu so zaprte vse trgovine. Tiskarne še delajo.

Peterburški časopisje pozivlja vlado, naj dovolisocialne in gospodarske delavske zahteve, da prepreči revolucijo. Preoblečeni govorniki javno hujskajo, naj se pomore dostojanstveniki in načelniki uradništva. Posledice stavke čutijo že vsi sloji prebivalstva. Fricelo je pomanjkovati živil in kuriva. Slušatelji na pravni peterburški vseučiliški fakulteti, 3000 jih je, so izvolili za svoje seniorje 11 socialnih demokratov in enega priznanega revolucionarja. Reakcionarnega profesorja Wedenskoga so prisilili, da je moral prenehati s predavanji. Car je imenoval Trepova za glavnega poveljnika peterburške pesadke. Ukaz je sopedpisal veliki knez Vladimir.

Predvčeršnjim zvečer se je vršil v Peterburgu ministrski svet, ki je odobril ustanovitev ministrskega kabineta. — Ministrski predsednik bo imel pravico predlagati carju ministre, izjemoma ministra za unanje zadeve, dvornega, vojnega in mornariškega ministra.

V Peterburg so došla poročila, da sta prišla na finlandski kolodvor dva železniška voza z bombami. Ko je hotela policija zapleniti bombe, jih že ni bilo več. — Včeraj zvečer ob 6. uri so prenehali voziti na peterburški mestni železnici. O položaju v Moskvi se došla sledeča poročila: Železničarji so pričeli nastopati s silo in preprečijo vsak poizkus, da bi se omogočil promet. Med stavkajočimi železničarji in vojaki ter policijo je bilo že več poulčnih bojov. V Moskvi se vsak dan poslabša položaj. Tovarne so založene s premeom za en mesec, drv je za 10 dni.

V Moskvi so zaprli 25 t. m. vse lekarne. Ko je knez Hilkev stopil na lokomotive, da se odpelje v Peterburg, so ga prisilili stavkajoči železničarji s strelji iz revolverjev, da se je moral vrniti. O polnoči šele je mogel odpotovati.

Včeraj popoldne so bili na moskovskih ulicah hudobiji. Brzjavni urad straži mnogo vojakov.

V Kursku se ustavilina zahteve stavkajočih delavcev vladni in avtonomni uradniki svoje delovanje.

Profesorji moskovskega vseučilišča so sklenili sklicati 6. novembra shodo zastopnikov vseh vseučilišč, da se posvetujejo o političnih zadevah. Na vseučilišču v Harkovu se je zbralo 2000 oseb. Vseučiliško poslopje so zasedli vojaki. Na posredovanje profesorjev se dovolili množici prost odhod in zborovanje pod milim nebom.

Cesarja Ferdinanda severna železnica naznanja, da je vsled stavke pretrgan osebnih in tovarni promet na pregi Varšava - Dunaj in s progami ob Vilni. Ustavljen je tovarni promet čez Sosnovice in tudi že čez Granico. Na sosnoviškem kolodvoru ne sprejemajo blaga, pač pa še vozijo osebni vlaki proti pruski meji. — Sosnoviški kolodvor so zastražili vojaki.

Iz Berolina poročajo, da je obmejni promet z Rusijo popolnoma ustavljen. Nemške železnice ne sprejemajo blaga, ki je namenjeno za Rusijo.

Londonski trgovci zasledujejo s skrbjo železniške stavko na Ruskem. Veliko blaga, ki je namenjeno za Anglesko in Ameriko, leži na peterburški in moskovski postaji. — Ruski trgovci v Londonu zavarujejo blago, namenjeno za Rusijo, proti ognju in proti nevarnosti upora. B je se, da se popolnoma pretrga vsa trgovina z Rusijo.

Moskovski zdravniki so sklenili stavkatitoliko časa, da se dovolijo politične svobodščine.

Na peterburškem vseučilišču se je vršil včeraj shod, na katerem je bilo 20000 zborovalcev. Govorniki so izjavili, da je zdaj čas za maščevanje. Prišla je revolucija. Ubiti se morajo policisti in vsi ogleduhi.

Zasedanje deželni zborov.

Koroški deželni zbor je odobril včeraj računski zaključek in dovolil za upravo 11.000, za podpore 9500 in proti tuberkulozi 1000 kron. V razpravah je naglašal slovenski posl. Grafenauer, da je potrebna popolna prenova v službi državnih geometrov. Zbornica je odklonila Grafenauerjev predlog, po katerem bi bili zavezani posli se javiti pri občinskih uradih.

V tirolskem dežel. zboru so interpelirali Kreil in tovariši zaradi dogodkov ob otvoritvi italijanske pravosodne fakultete l. 1904. Med čitanjem interpelacije so italijanski poslanci glasno ugovarjali proti napadom na italijanske dijake. Poslanec Schraffl je interpeliral tirolskega namestnika, ker so zgradiili Italijani proti avstrijski meji do Kreuzberga pri Lesetu

vojno cesto prve vrste. V Avstriji je pa le ozka konkurenčna cesta, ki je jako slaba. Potrebna je nova 10 km dolga državna cesta.

V zgornje-avstrijskem dežel. zboru je predlagal namestnik dež. glavarja dr. Jäger, naj dež. zbor pozove vlado, da uvede dveletno vojaško službo.

V moravskem dežel. zboru so včeraj izvolili 21 poslancev v odsek za izpremembo dež. vol. reda. Za predsednika je bil izvoljen posl. Skene, za namestnika pa dr. Zacek in dr. Fux.

Pešta ali Dunaj?

V „Narodnem listu“ beremo ta le razlog za Pešto: Res nas tlačijo Mažari, a umevamo jih. Oni se maščujejo nad nami zaradi našega postopanja l. 1848. Osveta res ni kavalrska; kar pa dela Dunaj, je črna nevhvaležnost. Borili smo se namreč proti Mažarom za Dunaj. Zato nam kaže obrniti se v Pešto.

Demonstracije na dunajskem vseučilišču.

Včeraj je prvič predaval na dunajskem vseučilišču češki profesor Dvořák. Ker ni smel v dvorano nihče, ki se ni skazal izkaznico, da je res vpisan pri Dvořaku, nemški burši niso mogli preprečiti predavanja. Pač pa je kakih 300 olikanih nemških dijaških kulturonošcev piskalo na hodniku, pele „die Wacht am Rhein“ in kričalo: Proč z Dvořakom! Nemci nameravajo proti Dvořaku nastopiti tudi v drž. zboru.

Reška resolucija.

Predsednik izvrševalnega odbora reškega posvetovanja dr. Pero Cingrija je zadnje soboto odpisal Košutu. V svojem listu pravi, da imajo sedaj dalmatinski odborniki posla v deželnem zboru, da se pa takoj po končanem zborovanju nameravajo sestati z odborniki iz banovine in potem odgovoriti, kdaj in kje naj se vrši razgovor z mažarskimi odposlanci. Iz tega smemo posneti, da se reškemu odboru ne muči. Dalmatinski deželni zbor pač ne more zavreti kratke seje, ki se popolnoma lahko vrši v Zadru. Ko bi bila odbornike resna volja izvršiti reški sklep, bi morali takoj prirediti delovati, ker Fejervary že dela. Vsak dan pomenja veliko zamudo. Ali naj samo Supilo gliha s Košutom?

Upor na francoski križarici.

„Echo de Paris“ poroča, da se se uprli mornarji 26. septembra na francoski križarici „Dupetit Thouars“ na poti iz Toulana v Sajgon. Stiri voditelje so uklenili, a so jih osvobodili njihovi tovariši, ki so peli internacionalo. Upor je povzročila slaba hrana.

Rusko brodovje proti Turčiji.

Iz Sevastopola poročajo, da je odplulo 25. t. m. rusko črnomoško brodovje pod poveljstvom admirala Birileva proti Turčiji, da tako pritiska glede reform na Turčijo.

Knežaška afera pred sodiščem.

Včeraj dopoldne.

Priča Franc Tomšič iz Koritnice je bil ravno takrat v gostilni Češnikovi, ko so prihajali ljudje mimo županove hiše in šli naprej proti Urbančiču. Za njimi so šli še štirje, ki so upili: „Napoltani!“ Za njimi pa je prišel še Frajt, ki je klical onim ki so pleskali: „Smrkovci.“ Nato se je pričel pretep med Frajtom in Markovcem. Oni štirje so pa pritekli nazaj. Markovec se jim je iztrgal in tekel v hišo. Kmalu nato pa pride v vežo Franc Urbančič brez klobuka. Kaj je v veži delal, ne ve. Zunaj so kričali med tem: „Ven z njim!“ Ko je Urbančič prišel skozi vrata v vežo, se mu je na pragu stojič župan umaknil. Takoj nato pa pride za Urbančičem njegov brat Andrej. France Urbančič je potem mirno šel ven. Potem so pa vrata zaklenili in ljudje zunaj so začeli razbijati in metati kamenje. Za svoj strah zahteva 400 K. Konji, ki stanejo 800 K so bili vsi preplašeni.

Sodnik: Saj konji vsled strahu niso poškodovani.

Priča: Jaz sem se tako ustrašil!

Sodnik: Takemu možu bi se pa vendar ne bilo treba tako ustrašiti.

Priča pripoveduje tudi, kako so se 4 obtoženi zaganjali v župana. Obtoženci pa pravijo, da niso županu nič naredili. Župan jim je celo zaklical: Vi ste se prišli sem tepsti! Osi so odgovorili: „Mi se nismo prišli tepsti!“ Lahko bi ga pa bili, ko bi ga hoteli.

Priča Jožef Marinčič, občinski sluga in pismonoša v Knežaku, ni videl edele stvari ničesar, ker je raznašal okrog pisma. Zvečer so prišli orožniki in v družbi Milana Češnika so iskali zunaj pred hišo kamenov, ki so bili padli v hišo. Kamenov, kakor se mu očita, pravi, da ni nosil v hišo.

Priča Andrej Urbančič, brat obtoženega Franceta Urbančiča, izpove, da je videl iz svoje hiše, ko je njegov brat skočil v vežo pri Češniku. Ker je vedel, da so v županovi hiši Markovec in drugi, se je zbal za svojega brata in skočil za njim. Dobro je videl, da se je brat zmuznil mimo župana, ne da bi bil župana kaj sunil. Ko je on prišel k vratom, mu je Češnik dejal: „V mojo hišo ne!“ Priča mu je odgovoril: „Po brata!“ in župan se je umaknil, priča pa je potegnil brata iz veže ven. Ko ga je potegnil iz veže, brat župana ni udaril, ker ga ni bilo blizu. Le neka Ana Sajn se je takrat rila skozi vrata. Tej je zaklical brat: „Se tebe, baba, marjka tukaj!“ Sunil jo pa, kakor trdi obtožnica, ni. Sploh je bil brat potem čisto miren. Hotel ga je peljati k sebi domov, a brat je dejal: „Ne, grem rajši domov.“ Nato ga je spremil blizu njegove hiše, v katero je šel in notri ostal. Na vprašanje sodnikovo, zakaj je Franc Urbančič šel v Češnikovo hišo, pravi priča, da mu je brat dejal, da se je zbal, da ne bi ubili Frajta. Priča tudi izpove, da brat ni vrgel nobenega kamna in ničesar poškodoval.

Dr. Vodušek: Ste li morda vi vrgli kak kamen?

Dr. Susteršič: Priča, na taka vprašanja vam ni treba odgovarjati.

Včeraj popoldne.

Priča Ivana Lipec pove, kako so šli ljudje mimo županove hiše proti Francetu Urbančiču. Zadaži so bili trije: Delost, Slavec in še eden, ki ga ni izpoznala, za temi zadaj je pa korakal Frajt in mahal s klobukom. Ko je prišel Frajt mimo županove hiše, pristopi k njemu Markovec in ga udari z reko po glavi. Frajt ga zgrabi za prsi in sta se začela ruvati. Oni trije so se obrnili ter videli, da je Frajt napaden, in so prihiteli Frajtu na pomoč. Markovec to videč, se zmuzne Frajtu iz rok in izgine v županovo vežo. Kako je potem Fr. Urbančič prišel v županovo hišo, priča ne ve; videla je Andreja Urbančiča hiteti v vežo, iz katere je potegnil svojega brata Franca. Kam sta šla potem oba, ne ve. Da bi bil kdo župana udaril, ni videla. Nekdo, za katerega pa ne ve, kdo je bil, je s kolom od brajde udaril po vratih. Tudi Frajt je z golo roko udaril po vratih prodajalne. Nemore pa povedati, če je kaj škode napravil. Pred hišo je stalo veliko ljudi, največ otroci in ženske.

Priča Anton Sajn je bil ravno takrat doma, ko zasliši šum in kričanje; kričali so: „Šturm!“ itd.

Sodnik: Pri preiskavi pa ste rekli, da ste ravno takrat doma kavo kuhali.

Priča: Res sem kahal „koffe“, a sem šel gledat, ko so upili, da se tepo. Slišal je, kako je Helena Sajn iz svoje hiše upila: „Priklacenca ven! Liberalce pobiti!“

Sodnik: Priča, ste vi vse to gosp. Češniku sami takoj povedali?

Priča: Da!

Sodnik: Glejte, to je jako sumljivo, ker ste to vse povedali gosp. Češniku šele pozneje. On vas je pa dal za pričo precej pozneje.

Priča: Povedal sem, ko so o tem izpraševali in govorili. Pravi, da ga je sin obtožene Helene Sajn zato tepel, ker je tako priča o materi.

Ko sodnik pričo praša glede Jožefe Tomec, če je res on proti nji govoril, da išče g. Češnik priče proti Heleni Sajni, četudi proti velikemu plačilu, priča pravi, da to ni res. Pač pa začne prav hitro pripovedovati zopet o sinu Helene Sajni, ki mu grozi, da ga bo ubil, ako bi bila mati radi njega obsojena.

Sodnik strogo opozori vse obtožene, da priče postava posebno štiti.

Obtoženka Helena Sajn te priče „ne vzame gori“, ker ji je sovražna.

Sodnik: O tem ima sodišče razsoditi. A zakaj je ne „vzamete gori“ vi?

Obtoženka pripoveduje, kako je ta človek pri njenem bratu onesnažil zelje in kad. Pred sednjo je ona pričala, da je res to storil, vsled česar je bil zaprt. Zato je sovražni.

Sodnik: Ali ste bili res zaprti?

Priča izprva to taj.

Dr. Susteršič: Priča, vi govorite pod prisego!

Priča: Bil sem zaprt 24 ur. Nadalje pripoveduje, kako je Helena Sajn kričala po poti od svoje hiše proti Češnikovem. Na vprašanje gg. zagovornikov, koliko daleč narazen je hiša Helene Sajni in g. Češnika, pravi priča: G. Češnik pravijo, da je 30 korakov.

Dr. Susteršič: Vi, priča! Hiša Lenke Sajni je celih 500 korakov proč od županove.

Sodnik praša pričo, koliko je to približno trideset korakov, nakar priča neve odgovora.

Sodnik: Koliko pa je dolga ta soba?

Priča: No, kakih deset korakov bo že.

Sodnik: Pa mora eden zelo dolge noge imeti za 10 korakov.

Priča pokaže nato skozi okno na hotel „Union“ in pravi, da je hiša Helene Sajni in Češnikova teliko narazen ko justična palača in „Union“.

Državni pravdnik: To je pa malo več ko 30 korakov.

Dr. Susteršič: Pa to je zanimivo, da so g. Češnik rekli, da je ravno trideset korakov.

Sodnik odredi, da priča nesme prej domov, predno se še enkrat ne zasliši.

Priča Marija Slavec pove, da je prihitel pred županovo hišo po pretepu med Frajtom in Markovcem Fran Urbančič in prašal Češnika, kaj vendar počno. Ljudje so odgovorili: „Frajta so natepli“. G. Urbančič so dejali: „Kje pa je?“ in so šli v vežo.

Možje so pa mislili, da bodo g. Urbančiča notri topli in se klicali: „G. Urbančiča ven!“ ter tolkli po vratih. Smerdelj Jožef je udaril po oknu in je takej zaupil, da je ustrelen, potem je pa še udaril po vratih. Nekdo izmed mož, ki so se pričkali z županom, ga je prijel za prsi, a udaril ga ni.

Na pragu je bila Ana Sajni, ko je Fr. Urbančič šel v vežo, ni udaril ne nje, ne župana. Kdaj je šel Fr. Urbančič iz hiše, ni videla.

Obtoženi Jožef Smerdelj pravi, da ni videl, kdaj je šel Urbančič ven, zato je upil: „Urbančiča ven!“

Priča Jože Škerlj, ovčar, je bil tudi pri volitvi. Pripoveduje, kako so od županove hiše za njimi pleskali in upili. Spil je 3 kozarce vina in zapil kakih 20 krajcarjev. potem so pa šli nazaj proti Francetu Urbančiču mimo župana. Tu se je začel pretep med Frajtom in Markovcem. On je bil tisti, ki je pred Urbančičovo hišo zaupil, da bodo Frajta ubili. Potem je šel domov. Zvečer je prišel k županu po tobak, potkal je na vrata in povedal, kdo je, pa mu tobaka niso hoteli dati.

Priča Fabec Ivana izpove kakor prejšnje priče, kako je Urbančič prišel v vežo, brat Andrej ponj in sta oba mirno odšla. Franc Urbančič Ane Sajni ni nič udaril. Pač pa je Ana Sajni udarila Franceta Urbančiča.

Priča Anton Cernetič je bil cel čas po volitvi pri Urbančiču. Župan se je za odhajajočimi volivci odkrival in upil: „Živijo kaplanček!“ Tajnik je „strgal korandek“, pleskali so i. t. d. Župan je sploh kriv vsega dogodka. Med tem ko je bil pri Urbančiču, je šel Franc Urbančič le enkrat iz sebe. Sel je nato gledat za njim in ga je videl priti po cesti z bratom Andrejem. Potem se je Andrej vrnil, on in Franc sta pa šla v hišo Francetovo in tam stala.

Priča Sorc Anton izpove isto o izzivanju od županove hiše, ko prejšnje priče. Obtoženi Anton Sajni je šel za drugimi, a on ga je zadržaval. Dejal je, da gre k Francu Urbančiču. Tu se pojasni, da je „Napolitan“, toliko kot „Dudelsackpfeifer“. Zvečer je slišal orožnika pri županu reči: „Kako da je kamen v sobi tako velik, luknja v oknu pa tako majhna.“

Priča 14letna Franciška Celigoj je bila pri obtoženi Jožefi Slavec (Rakar), s katere hčerje sta opravljali ročna dela. Matere ni videla v sobi. Prišla je prašat Helena Požar, kje so mati. Kaj je odgovorila hči, neve.

Priča 15letna Jožefa Slavec, hči obtožene, pravi, da je Heleni Požar rekla, da mati v hlevu gnoj kidajo. Helena Požar je šla v hlev in ona je nato videla, kako sta obe prišli iz hleva. Kam ste šli, neve.

Priča Helena Požar je prišla po obtoženo. Ker ji je hči rekla, da je mati v hlevu, jo je šla iskat tja. „Pojdj Ž. fa“, greva po meže“, ii je dejala in sta šli. Ker mož ni bilo pri Čucku, sta šli k Francu Urbančiču, kjer sta ju našli in odpeljali domov. Pred Češnikom Jožefa Slavec ni upila nič. Bilo je tam že vse mirno in zaprto.

Priča Franciška Slavec je videla, ko je šel Franc Urbančič od županove hiše proč. Videla pa je tudi, kako je Ivana Urbančič vrgla kamen proti županovi hiši.

Sodišče odloči, da se ta priča še enkrat zasliši jutri.

Priče Marija Delost I, žena obtoženega Jožefa Delost, Marija Delost II. in pa Marijana Škerlj izpovejo, da je žena Marija Delost srečala svojega moža na potu od Urbančiča proti domu in ga spremila domov. Bil je pijan. Pri Češniku je potrkal na vrata. Ona pa je potegnila njega naprej in sta šla naprej. To sta videli obe drugi priči. Bilo pa je takrat že vse mirno. Marijana Škerlj izpove pa tudi, da so izzivali pred županom poprej moidoče volivce.

Priči Anton Tomšič in Janez Sircelj mož obtožene Marije Sircelj, pričata, da je bila obtožena okrog 4. ure doma, ne pa pred Češnikom, kjer torej tudi upila ni, kakor je obtožena.

Danes dopoldne.

Priča Marija Češnik, žena župana Češnika. Proti tej priči ugovarja dr. Schweitzer, ker je sama pri preiskavi priznala, da je bila takrat v otročji postelji.

Ona se je bala. Take osebe so pa podvržene halucinacijam. Sodišče pa sklence, da se zaslisi. Dr. Schweitzer prijavi ničnost. Priča pripoveduje, kako se je zgodilo takrat. Videla je le, kako so Urbančiča potiskali skozi vrata. Sin Milan je zaktical, da je Jožef Smerdelj kamen vrgel. Urbančič je bil v ježi sam. Bilo jo je strah. Videla je, da je Jožef Smerdelj tudi z roko po šipi udaril.

Priča Ana Sajna. Proti zapriseženju te priče protestira dr. Schweitzer, ker se je ta tudi tepla. Priča se zapriseže. Dr. Schweitzer prijavi ničnost. Pravi, da jo je Franc Urbančič sunil v prsi in opraskal po roki. Bilo je kakor sodnji dan, takega še ni nikdar doživela. Župan je prinesel sveženj polenčkov in dejal: "Ljudje božji, s tem se branite; če vdoró notri, bo vse mrtvo!" Mož ji je dejal, da je Anton Skrlj vrgel kamen. Slišala pa ni, da bi bili vpili: "Liberalce ubiti!" V preiskavi je rekla, da so tudi to vpili. Če bi Urbančiča ne bilo, pravi priča, bi ne bilo nobenega nemira. Ivano Urbančič je videla v Češnikovi kuhinji, kdaj je notri prišla, ne ve.

Dr. Susteršič: Ali niste slišali, ko so orožniki primerjali luknjo v šipi s kamnom, da so rekli, da je luknja manjša kot kamen? Priča: Nisem nič slišala, a ta kamen je tisti. Priča sedaj pravi, da je bila noseča takrat v 3-4 mesecu, pri preiskavi je pa rekla, da je bila že 5 mesecev.

Dr. Schuster, pravi, da tista poškodba ni motila njenega zdravja. Na vprašanje dr. Susteršiča, pravi dr. Suster, da tiste bolečine lahko pridejo od tega, ker sta bila v gnjeji. Prizna tudi, da ženska v nosečem stanju rada pretirava. Priča pravi, da izpočetka ni hotela iti k zaslišanju, češ: "Saj tako pravijo, da sem žleht".

Priča Jožef Šajna, mož Ane Sajne, pripoveduje, da je videl Franc Urbančiča ko je držal Makovca, potem pa je prišel ponj brat Andrej, s katerim je šel. Potem obeh ni več videl. Sicer pa opisuje dogodke, kakor druge priče, ki so bile takrat v hiši. Kamen ki ga je zadel, je vrgel Skrlj Anton. V preiskavi je rekel, da je 8-9 mož izpilo 8-10 litrov vina, sedaj pa trdi, da le kake 3 litre. Pove, da "Napoli-taneo" ni zmerjanje.

Priča Antonija Frank, bivša dekla pri Češniku, stara 18 let. Proti zapriseženju te priče dr. Schweitzer protestira, ker je sama tudi izzivala. Priča se zapriseže. Dr. Schweitzer prijavi ničnost. Priča izpove v smislu prejšnjih prič. Vseled izpovedbe te priče, ki pravi, da je Jožef Smerdelj sunil tudi v notranje okno, razširi državni pravdnik obtožbo proti Jožefu Smerdelju v smislu § 85. Obtoženi Urbančič trdi, da se župana niti dotaknil ni. Da bi bil Urbančič upil: "Marš ven liberalci!" ni slišala. Zunaj so pa pač kričali tako. Frajt in Miha Sajna sta župana zunaj rukala". Sodišče meni da je to toliko kot suvanje.

Dr. Susteršič predlaga naj se ta priča konfrontira s pričo Ivano Fabec, ki izključuje, da bi se bil Fr. Urbančič župana lotil! Ivana Fabec pa je že odšla. Prebere se stenografski zapisnik. Priča obstoji pri svoji izjavi.

Priča Marija Požar, sestra obtoženega Mihe Šajna, izpove, da je njen brat in Frajt zunaj goveril s županom, ki jih je miril. Proti kovaču Smerdelju izpove, da je tolkel po oknu; a kolikokrat je udaril, ne ve. Franceta Urbančiča sploh videla ni.

Priča Janez Skrlj, Markovec. Ker je zagovornišvo ugovarjalo proti njegovemu zapriseženju, gre sodišče o tem sklepat. Razprava se zopet prekine.

Sodišče naznani po zopetni otvoritvi razprave, da se priča Janez Skrlj zapriseže. Dr. Susteršič naznani ničnost. Nato je bil zaslišan Skrlj.

(Dalje prih.)

Zgodnji sneg.

Plazovi v gorah — trije mrtvi. Izpod Storžca se nam poroča. Preteklo je ravno 26. let, odkar že ne pomnijo pri nas take nenavadno zgodnje zime kot letos. Nad pol metrov debel sneg pokriva še razne zemeljske pridelke korenje in repo. Lahko se reče, da je zima prehitela kmeta v vsakem oziru. Manjka še stelje, pa tudi drv. V sredo jutraj so se odpravili iz vasi Bašelj, občina Preddvor, trije možje v Storžico po drva. Janez Strniša jih je dal pretečeno poletje posekati do 50 sežnjev. Ker se je bal, da mu jih odnesejo plazovi, če jih pušči še dalje časa v gori, najel je še dva moža Simna Robleka in Jakovca ter se odpravil na nevarno delo. Od 10-11 ure dopoldne slišali so ljudje gozdnobnenje v gorah toda vajeni takih pojavov, niso slutili nič hudega. Ker pa omenjenih treh še pozno v noč ni bilo domu, domnevali so najhujše. Zgodaj v jutro, dne 26 se je odpravila v goro 11 krepkih Bašljanov, da bi za izginolimi poiščevali. Kako se prestrašijo, ko vidijo, da je drl plaz ravno po oni dolini, kjer so bila posekana drva. Kličejo

in upijejo, toda nobenega sledu. Vse tri je pobral plaz, jih potegnil seboj in strmoglavil v več sto metrov globok prepad. Na pomoč še misliti ni bilo, ker še vedno drvine plazevi od vseh strani. Bóg jim bodi milostljiv. Simen Roblek zapuša osem nederaslih otrok, oženjena sta bila pa tudi druga dva; Janez Strniša je bil pred 7 tedni poročen.

Iz Dobropolj, 26. t. m. Sneži že od torka, kakor v najhujši zimi. Snega imamo že nad en meter. Drevje je vse razlomljeno ali pa podrtó. Ves promet miruje. Stelja in korenstvo je vse pod snegom. Škoda je že sedaj ogromna, a kaj bo še, ako sneg obleži. S čim bodo krmili prešiče?

Prometne ovire na dolenski železnici. V sredo in četrtek so imeli vlaki večurne zamude. V sredo zvečer je skočil vlak v Kočevjustira, ker so obtičale izmenjalnice zaradi snega. Zvečer so potniki v Ljubljano in iz Ljubljane morali na Grosuplje nad tri ure čakati na kočevski vlak. Židovski potniki so se jezili na železniško upravo zaradi tega in nadlegovali načelnika. Drugi potniki so imeli vsaj nekaj razvedrila ob teh prizorih.

Iz Želimelj. Pri nas je padlo sila snega. Drevesa se lomijo, po gozdu poka in kreha. Koliko škoda!

Izpod Kuma. Od nedelje naprej se je sneg ponujal, v torek pa noči in danes v sredo pa cel dan sneži, kot v najhujši zimi. Kmalu ga bo pol metra. Drevje pa še zeleno! Dobro, da je suh, sicer bi vse drevje polomilo.

Iz Ilirske Bistrice 25. oktobra. Danes kadri tukaj huda burja s snegom, napravila je že veliko zametov. Vlaki imajo večurne zamude. Krompir, kolike ga je še zunaj, in zelje ne uničeno, ako nastane mraz. Vseled neprestnega deževja ni mogoče sejati vzimnine.

Iz Podjunske doline na Koroškem. Tukaj je padel sneg do kolena visoko. Ljudje imajo še vso repo in vse zelje, deloma še tudi krompir na njivah in trpe veliko škodo, ker sneg najbrž ne bo pred spomladjo skopnel in si bodo morali živež izpod snega dobiti.

V Slovenskih goricah je padlo po noči od 24. do 25. oktobra in v sredo veliko snega, kateri je napravil v lesovih in v sadonosnikih mnoge škode. Ljudje imajo zunaj tudi še korenje, repo, nekateri še zelje, koruzo itd. Stelja pa ima le malo koda.

Smrt v Krki bi bil kmalu našel vrtnar bolnice usmiljenih bratov v Kandiji. Hoteli se ogrebsti sneg s plavalnice ob Krki, kjer perilo pero. Vrtnar je stal v sredi pod plavalnico in nakrat se udre cela streha pod težo snega in vse skupaj se potopi v visoko narasli Krki. Vrtnar je glasno klical na pomoč, a se z velikim naporom sam rešil iz mrzlih valov lene Krke.

Iz Novega Mesta. Četrtek 26. okt.: Sneži čim dalje huje. Pokončanega je veliko sadnega, pa tudi gozdnega drevja. Sneg leži po ravnini do 60 cm. na debelo, v Gorjancih celo nad 1½ meter. Poštar v Koprivnici si je moral s sekirami napraviti pot pre kodre vja, kiga je polomil sneg. Pošta iz Metlike je dospela že v sredo s šesturno zamudo. Vlak iz Ljubljane je imel v četrtek zjutraj 1 uro zamude, v Ljubljano je odšel šele po 1. uri popoldne na mesto ob pol 12 dop. Kočevski vlak je imel že v sredo zvečer 4 ure zamude. Škoda vseled snega je neznansko velika doma, na polju in v gozdu. Vse leži navskriž, kar ni zlomljeno, upognjeno. Veliko trpita oba novomeška drevoreda, zlasti je škoda novega drevoreda ob cesti proti kolodvoru. Gazi na kolodvor še danes nimamo, delajo si vozniški in potniki sami. Če se hočeš izogniti, moraš čez koleno zagaziti v mokri sneg.

V Zagrebu imajo tolik sneg, da je večeraj tramvaj na raznim mestih vseled velikega snega se moral ustaviti.

Bora divja v Trstu. V ulici Istria je vihar odnesel streho neke nove hiše. Tr je delavci so nevarno ranjeni. Vseled bore je moten tudi promet ladij. V Trstu je padlo snega za pol metra. Nekateri vlaki so obtičali pri Rakeku v snegu.

Sneg na Notranjskem. Logatec. 26. Več kot meter visoko leži sneg. Davi je bil strahovit sneženi metej, skoraj ni bilo moč iz hiše. Po malem je naletaval cel dan. Sedaj le na večer (četrtek) gre zopet s silo precej droban. Vlak, ki bi bil moral priti iz Ljubljane ob 7 zjutraj, je prišel ob 11. Iz Trsta sem ni bilo cel dan nobenega vlaka in tudi od Logatca dalje nobeden ni šel. Pošta v Idrijo ne more nikamor. Kuha je večino pod snegom in stelje ljudje nič nimajo.

Dnevne novice.

Osebnosti. Dežel. vlada je za župnika v Črnem vrhu okraj Ljubljana prezentirala č. g. Jakoba Benedičiča. — Pravni praktikant pri dež. sodnji v Ljub-

ljani g. Gabrijel Germ je imenovan za avskultanta. Č. g. Andrej Pavlica je imenovan za suplenta v goriškem semenišču in bo predaval o starem zakonu, kar je doslej opravljal msg. dr. Faidutti. Msg. dr. Sedej bo predaval še dalje do imenovanja dotičnega profesorja o novem zakonu. — Umrla je v Samoboru soproga uglednega posestnika g. Josipa Kompara, katerega rodbina je spoštovana tudi na Slovenskem. — Te dni se je mudil tu fom. baron Albori. Hotel se je udeležiti nekih lovov, kar je pa preprečil sneg. Odpeljal se je na Dunaj. — Prava učiteljica g. dr. Jauckerna gimnaziji v Ljubljani in g. Makso Pirnat v Kranju sta dobila naslov profesorja.

Deželni zbor kranjski. Kakor čujemo se je odločil g. dež. glavár, da bo prihodnja seja deželnega zbora danes teden.

„Slovenski narodni parlament“. Pod tem naslovom priobčuje sarajevska „Vrhbosna“ obširno poročilo o zborovanju „Slov. kršč. socialne sveze“ v Mariboru. — Isti list priobčuje tudi poročilo o otvoritvi zavodov sv. Stanislava s popisom zgradbe in zavoda.

Protest proti državnozbornski volitvi v celovško-velikovškem okraju se je vložil. Kakor smo že zadnjič naznanili, so se zgodile pri tej volitvi gorostastne nepravilnosti. Ako se ugoti popolnoma upravičenemu protestu, bi imel Grafenauer okrog 30 glasov večine in bi bil potemtakem izvoljen on, ne pa Seifritz, kajti po postavi o državnozbornskih volitvah se upravičeno protestirani glasovi prištejejo kandidatu protestirajoče stranke. Kakor je torej upati se bo zmaga nemških nacionalcev izpremenila v — sramoten poraz.

Zrtev poklica. Dne 21. t. m. je umrl v bolnišnici usmiljenih bratov v St. Vidu na Koroškem g. Alojzij Jelenec, kapelan v Srečah, star komaj 27 let. Rojen je bil v dobravski župniji nad Podnartom, gimnazijo obiskaval v Ljubljani in na Reki, semenišče v Celovcu in letos 30. julija je pel novo mašo pri svojem bratu, g. župniku v Ledinah nad Idrijo. Z idealnim in mladeniškim ognjem je nastopil službo med koroškimi Slovenci v Srečah, kjer si je s svojo uljudnostjo in marljivostjo hitro pridobil zaupanje prebivalstva. Obiskujoč na legarju obolele osebe si je sam nakopal to nevarno bolezen. Iskal je zdravja pri usmiljenih bratih v St. Vidu, kjer pa ga je dohitela prezgodnja smrt. N. v m. p!

Cena mesa v Gradcu se je zvišala za 2 vin. pri kg. Graški listi povdarjajo, da je to neosnovano, ker je cena živine radi nedostajanja krme zadnji čas padla. Volovsko meso veljalo bo meseca novembra v Gradcu I. vrste 146 vin. kg., II. vrste 140 vin. kg. in III. vrste 120 vin. kg., kravje meso pa 138, 132 in 112 vin. kilogram.

Vseled ljubosumnosti je v Trstu trikrat ustrelil 35 let stari Fr. Dedič na svojo ženo Terezo. Težko jo je ranil na vratu. Nato je samega sebe ustrelil. Bil je takoj mrtev.

Nedeljski počitek v Brnu. Moravski namestnik grof Žerotin je izdal o lok, s katerim se uvede za Brno in okolico celoletni popolni nedeljski počitek. Izvzeti se le trgovci z živili.

Pevsko društvo „Postojna“. V Postojni se snuje novo pevsko društvo „Postojna“. Pravila so se že sestavila ter predložila vladi v potrjenje. — Dosedaj se je prijavilo nad 40 pevcev.

Posnemani vredno. Društvo hrvaških vseučilišnikov v Zagrebu prireja po zagrebških tovarnah tečaje, v katerih uči analfabete pisati in brati.

Zrtev alkohola. Nagloma je umrl v Rakeku 68 let stari Gregor Brendič iz litijskega okraja. Vzrok: preobilo zavžiti alkohol.

V konkurz je prišel posestnik g. Ferdinand Goričan v Veliki nedelji.

Nemškutarji so zmagali pri volitvi v okrajni šolski svet v Crešnjevcu.

Lovce konjenike namerava ministrstvo za deželno brambo namestiti tudi v Pazinu ali pa v Pulju. Doslej je bil en eskadron v Sinju v Dalmaciji.

Dr. Andrej grof Schaffgotsch je iz Ljubljane dospel v Trst v sredo zvečer in je večeraj zjutraj prevzel svoj urad.

Imenovanje. Gosp. nadporočnik Josip Rant, od 17. pešpolka je imenovan od vojaškega stajciškega poveljništva v Celovcu, poveljnikom vojaškega streljišča

na Križni gori v Celovcu in streljišča na velike razdalje v Glinjah, v Rožni dolini na Koroškem.

Ljubljanske novice.

Ij Sneg. Danes zjutraj je bil občuten mraz. Popoldne se je pod solnčnimi žarki topil sneg. V „Zvezdi“ in v tivolskem gozdu leži vse polno odlomljenih vej, kakor po kakem velikem viharju. Na Karlovski cesti je sneg podrli 13 mladih drevesc na tir električne železnice. V „Zvezdi“ hiti odpadati z dreves listje ter so pota pokrita s še zelenimi listmi.

Ij Vojaki 17. pešpolka kidajo po Ljubljani sneg. Magistratu je zmanjkalo delavcev, ker nihče noče za borih par desetih prezebravati v snegu. — Magistrat se je zato obrnil do kornega poveljstva v Gradcu, naj mu da za to delo vojaštvo. Korné poveljstvo je prošnji ugodilo in danes dopoldne so vojaki prav pridno kidali sneg. Tudi domebranci so kidali sneg.

Ij Ponesrečil se je večeraj poštni izprevednik g. Anton Segar na vlaklu na Dolenskem. Segi je spodrsnilo in je tako padel, da je zadobil hude telesne poškodbe. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

Ij Izrečani porotniki pri c. kr. deželnem sodišču v Ljubljani za porotne sodbe, ki se prinesejo 27. oktobra 1905.: Ambrožič Jožef, gostilničar in posestnik v Slavini; Bahovec Jožef, molar in posestnik v Ljubljani; Belec Anton, posestnik v St. Vidu (Ljubljana); Bergant Franc, gostilničar in posestnik v Ljubljani; Berdajs Leopold, trgovec in gostilničar Sava (Litija); Čaks Anton, vinotrtar v Ljubljani; Demšar Franc, trgovec v Zalogu (Skofja Loka); Demšar Janez, kovač in posestnik v Ljubljani; Demladič Jožef, trgovec in posestnik v Ilir. Bistrici; Goli Franc, posestnik in trgovec v Idriji; Gregorec Janez, posestnik in gostilničar v Malem Mengšu (Kamnik); Hoenigmann Janez, zasebnik v Ljubljani; Klemenčič Jožef, trgovec v Kamniku; Kostevc Janez, trgovec v Ljubljani; Krajc Janez, posestnik in trgovec v Borovnici; Krašovic Jur, trgovec na Savi (Kranjska gora); Kreč Fran, krojač v Ljubljani; Kunovar Miha, gostilničar in posestnik v Dravljah (Ljubljana); Lavrič Leo, trgovec v Skofji Loki; Lavtižar Gašpar, trgovec v Kranjski gori; Luckmann Jožef, trgovec in posestnik v Ljubljani; Miklavčič Franc, posestnik pri Sv. Križu (Litija); Mur-nik Jožef, prodajalec delikates v Ljubljani; Ogorelec Janez, trgovec in posestnik v Ljubljani; Pavlin Aležij, vinotrtar v Srednji vasi, (Kranj); Perhavec Bogomir, posestnik v Vipavi; Pollak Karol I, tovarnar in posestnik v Ljubljani; Premru Janez, trgovec in posestnik v St. Vidu, (Vipava); Remic Fran, gostilničar v Ljubljani; Seunig Karol, prodajalec usnja in posestnik v Ljubljani; Schiffer Viktor, trgovec in posestnik v Ljubljani; Simenčič Leopold, molar in posestnik v Ljubljani; Spalek Janez, tovarnar v Perovem, (Kamnik); Susteršič Jožef, posestnik in vinotrtar v Seničici, (Ljubljana); Teman Felix, kamnosek in posestnik v Ljubljani; Wutscher Žiga, trgovec in posestnik v Ljubljani. Nadomestni porotniki so: Keber Jernej, zidar in posestnik; Klemenčič Karol, knjigovodja; Kovač Anton, gostilničar; Schmeltzer Bertram, stolar in posestnik; Steklasa Fran, posestnik; Stražisar Melbior, posestnik; Vrhovec Anten, gostilničar in posestnik; Zanoškar Fran, kotlar; Zorec Franc, branjevec. — Nadomestni porotniki so vsi iz Ljubljane.

Ij Kazenske obravnave pred okrajnim sodiščem. Podražene mleka. Večeraj se bili pred okrajnim sodiščem o proščeni skore vsi posestniki, ki so bili od orožništva naznanjeni, da so „s silo in grožnjami“ vplivali na mlekarice, da bi mleka ne peljale v Ljubljano. Pokazalo se je, da so stale orožniške ovadbe na sila slabih nogah, da so bile jako nepremišljene in kakor kaže oprostila razsodba tudi neopravičene. Neki orožnik je navajal celo to, kar je on mislil. Dokazalo se je, da ljudje tistega, kar se jih je v ovadbah dolžilo, niso delali. S takimi čudnimi ovadbami se ljudem delajo le nepotrebne sitnosti, zato naj bi orožništvo svoje ovadbe malo bolj pretehtalo, predno jih spravlja pred državno pravdnštvo, ker sicer za takimi ovadbami ljudje lahko iščejo kaj posebnih namenov. Takih ovadb bi bil skoro konec, če bi se krepke prijelo tiste orožnike, ki z neopravičenim ovajanjem nadlegujejo sodišče in ljudi. Obsojena sta bili le posestnik Susteršič na 10 kron, češ, da se je „zoperstavil orožniku“, Blaž Semrajc na 10 kron, češ, da je grozil neki mlekarici in prodajalec mleka g. Seliškar na 20 kron, češ, da je razširjal nedovoljene tiskovine, mlekarški nadzornik gosp. Legvart je bil pa radi shoda na Ježici oproščen. Sodiše je izreklo, da je g. Legvart s poukom kmeto kot mlekarji nadzornik storil le svoje uradno dolžnost in da ni opravičeno osebe, ki skrbe za strokovni pouk, še sodnijsko preganjati.

Pogorel je. Znan Adolf Praček je tožil g. Flisovo kuharico Marijo Gašperc, češ, da je ona obrekovala proti č. g. Flisu njegovo umrlo sestro Lucijo Praček, ker se je sama usmrtila in, da se je zato ustrelila, ker je bila razuzdanka, in da jo zato ni treba cerkveno pokopati. Priča g. Flis izpove, da njemu ni kuharica ničesar črhnila o pokojnici in je le on Marijo Praček vprašal, ker je to njegova dolžnost, če je bila njena pokojna sestra razuzdanka, ter če je rada hodila v cerkev in sv. zakramente prejemala. Vsled tega sodišče kuharico Marijo Gašperc oprosti vsake krivde.

Hanzel Gostilničarka I. Bevc v Ljubljani je prodajala ljudem pokvarjeno pivo. Natakarka je pa kriva, da je točila skvarjeno pivo in ga gostom nosila, dasi je vedela, da je staro in pokvarjeno. Sodišče obsodi gostilničarko na 10 dni, natakarko pa na 5 dni zapor.

Ij Vodovod dobi ljubljanski grad.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 27. oktobra. Osební vlak iz Trsta, katerega včeraj ni bilo sem, se je danes pripeljal sem. Južna železnica razglašá, da je osební promet po enem tiru od Ljubljane do St. Petra prost, tovorni promet je pa še ustavljen.

Dunaj, 27. okt. Vseučilišni profesor, fiziolog Beer, ki je zakrivil zločin proti naravi, čegar žrtev sta bila dva dečka uglednih dunajskih obitelji, je bil obsojen na tri mesece navadne ječe. Beer je bil takoj pridržan v zaporu. Branitelj Beerov je proti razsodbi prijavil pritožbo ničnosti.

Budimpešta, 27. okt. Jutri sprejme Fejervary deputacijo iz družega budimpeštanskega vol. okraja, kateri razloži vlada svoj program in program nove stranke, v katero stopi 38 do 98 liberalnih zastopnikov, drugi z Tiszo bodo pa prešli skoro v opozicijo proti Fejervaryju. Tisza je vedno srditejši proti splošni in enaki volivni pravici.

Gratwein, 27. okt. Stavka še 900 delavcev. Tu je sedaj 35 orožnikov, pride jih pa še 30. Do sporazuma še ni prišlo, ker si je ravnateljstvo pridržalo pravico da po lastni volji odpusti one delavce, ki štrajkajo, nekaterim pa zniža plače. Vrše se pogajanja. Soc. dem. centralno strekovno društvo se brani delavcem izplačevati podpore.

Dunaj, 27. okt. Tu je bil shod hrvaških dijakov. Oni dijaki, ki so bili na shodu, so odobrili reško resolucijo.

Peterburg, 27. okt. 7000 stavkujočih je v okolici peterburški razdrlo 5 kilometrov železniške proge in tudi vse brzojavne in telefonske zveze. V novi admiraliteti so pričeli stavkati delavci ki so gradili nove vojne ladje. Stavkajo tudi uradniki drž. železnice in zemstev.

Odesa, 27. okt. Revolucionarji so zažgali in razdejali vojno ladjo „Potemkin“, ki je sedaj imela ime „Panteleimen.“

Peterburg, 27. oktobra. Na univerzi je bil velik shod, katerega se je udeležilo 20 000 oseb. Govorniki so naglašali, da se sedaj more izčistiti položaj le, če ljudstvo zagradi za orožje. Socialni demokratje razširjajo v tem oziru oklice. — Socialno revolucionarska stranka je organizirala prodajo orožja. Na vsako puško dá 25 patron.

Peterburg, 27. okt. Car je dal za shode svobodnejše določbe, prepovedal je pa shode na vseučiliščih. Mesto je razdeljeno v vojaška okrožja. Kazaki hajajo po mestu. Stavkujoči so mirni a oboroženi ter pripravljeni zagrabiti za orožje le, ako bi jih vojaštvo napadlo. Stavkujoči imajo pripravljene tudi bombe. Vse prodajalne živil so zaprte. Včeraj je bil pravcati naval na te prodajalnice, ko se je čulo, da se bodo zaprle. Posebno nedostaje mesa. Dobavitelji mesa armadi so se uprli dati vojakom mesa. Cene so sedaj trikrat višje.

Peterburg, 27. okt. Ministrski svet je sklenil, da se ugodí zahtevam po gmotnem zboljšanju železničarjev, za kar bo vsako leto 3 milijone več izdatkov.

Moskva, 27. oktobra. Vse tehniško osebje stavka, tudi mestni zdravniki in zdravniki zemstev štrajkajo. V Moskvi so v uradih le višji uradniki. Stavkujoči so oboroženi udrli v tiskarne, razmetali stavljene strani in hoteli preprediti tiskanje.

Moskva, 27. oktobra. Letaki pozivljajo rusko delavstvo naj se pridruži stavki železničarjev in tako pomaga pri boriti demokratsko republiko. Na mestu v soboto se že danes prične splošna stavka. Brzojavni promet z raznimi mesti je že pretrgan.

Peterburg, 27. okt. Vest, da car zapusti Petrev dvorec ni resnična. Car je bolehen in mu ni mogoče na pot.

Berolin, 27. okt. Revolucionarno gibanje v Rusiji se silno širi. Ob finski obali se je baje potopil parnik, ki je vozil iz Belgije 12.000 pušk in 60 000 revolverjev.

Peterburg, 27. oktobra. Sem je došla na pomoč 24. infanterijska divizija. Trepov je prepovedal zapirati prodajalnice jestvin ter je naznanil, da bodo čete pri vsakem nemiru takoj oddale prave strele, ne pa slepih.

Berolin, 27. oktobra. Danes se prične na Ruskem splošna stavka.

Peterburg, 27. oktobra. Ministrski svet je dolečil, da se takoj izvrši mobilizacija vse ruske armade.

Gdansko, 27. oktobra. Radi nemirov na Ruskem so pruski polki ob mejah v vojašnicah pripravljeni.

Peterburg, 27. oktobra. Radi imenovanja Witteja za ministrskega predsednika in Trepova za višjega poveljnika, se je med obema doseglo sporazumljenje.

Varšava, 27. oktobra. Stavkuječi so zažgali kolodvor. Ognjegasci so se branili gasiti ter jih je moralo k temu prisiliti šele vojaštvo.

Praga, 27. oktobra. Na čeških progah državne železnice se pripravlja velika stavka železničarjev. Policija je tozadevni oklic konfiscirala.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padevina v 24. urah v mm.
26	9. zveč.	740,4	0,1	sr. jvzh.	sneg	16,6
27	7. zjut.	742,0	-3,3	sl. svzh.	megla	
27	2. pop.	742,5	3,0	sl. jug	jasno	

Srednja včerajšnja temp. 0,6°, norm. 8,5°.

Novo istrsko vino

se pošilja natančno po naročilu: **muškat, belo vino, refošk, teran.** Specijelno belo vino za sv. maše.

Prodaja po najnižjih cenah

Anton Ferlan di Giorgio
Rovinj, Istra. 2186 24-1

Jutri, v soboto 28. oktobra
v hotelu pri „Južnem kolodvoru“

velik

vojaški koncert.

2043 1

Začetek ob 8. uri. O Vstopnina prosta.

Mednarodna panorama

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Jutri, v soboto dne 28. oktobra
zadnji dan razstave:

Prihod neveste

prestolonaslednika v Berlin 3. jun. 1905.

Vsak teden druge dežele.

Razstavljeno od 29. okt. do 4. novembra:

2184 Velezanimiv obisk

La Paz-a

glavnega mesta Bolivije.

Prizori iz gor in z dežele, z vojaških vaj in predpustni prizori.

Važno za vsako gospodinjstvo!

Če hočete žgane kave z velearomatičnim okusom, močjo in izdatnostjo, kupujte samo žgane kave

Prve ljubljanske

velike pražarne za kavo

KARLA PLANINŠKA na Dunajski cesti
nasproti kavarni „Evropa“

ki spajajo vse te vrline.

1194 104-40

V najem se odda s 1. decembrom

Hotel in restavracija

v „Narodnem domu“ v Podgradu (Istra).

Krasna lega, 550 m nad morjem, čist gorski zrak, v bližini lepi gozdovi, torej ugodno za letovičarje. Na razpolago je čitalnica, biljard, dvorana, kopališče, veliko dvorišče. V minulem (prvem) letu bili so oddani celo polletje vsi prostori in je bil uspeh ugoden.

Najemnik dobi vse potrebno (pohištvo, prtenino, posodo itd.) v porabo, prosto stanovanje in posebne odškodnine za kurjavo, razsvetljavo, posrežbo in snajenje.

2185 3-1

Pojasnila daje lastnica:

Posojilnica in hranilnica v Podgradu (Istra).

Lepo stanovanje

s štirimi sobami in pritliklinami

se odda

s prvim novembrom v Wolfvovih ulicah št. 12.
Poizvé se istotam.

2066 10-13

Pivovarna „Auer“.

Katoliška Tiskarna

priporočá raznovrstno

vizitnice

na niski ceni

Stenografijo poučuje

(sestav Gabelsberger) 2167 5-5

državno izprašan učitelj stenografije. Cena mala, uspeh gotov. Prijazne ponudbe ali vprašanja naj se upošlejo do 26. oktobra. Posterestante Ljubljana Stenografija Gabelsberger.

Dečka

v prodajalno z mešanim blagom

sprejme 2181 3-4

Anton Kobi na Bregu pri Borovnici.

Kdor nad 20 gld. blaga nakupi dobi zastonj Patent zistem Roskopf nikelnasto uro.

Kdor kupi ta teden 1 kom. blaga nad 30 gld. dobi zastonj elegantno stensko uro.

Brez konkurence

6 gld.

1 damski moderni napol dolgi paletot iz modnega sukna s polož. gumbami.

6 gld.

1 črna moderna jopa, položena s svilo ali bombaževino po moškem kroju.

6 gld.

1 velik ovratnik (koljer) 180 cm dolg z mufom.

6 gld.

1 dolga zimska suknja, toplo podložena ali havelok iz veljblodne dlake z rokavi.

6 gld.

1 jesenska suknena obleka v različnih oblikah.

Največja izbira konfekcij za gospode in gospe. — Najnižje cene.

Angleško skladišče oblek.

O. Bernatović

Ljubljana, Mestni trg 5.